

Ministarstvo
finansija

2006 2026
DA JE VJEČNA CRNA GORA

Br: 02-05-041/26-25438/2

Podgorica, 10.07.2026.godine

Za: MINISTARSTVO PRAVDE, ul. Vuka Karadžića 3, Podgorica
gospodinu, Bojanu Božoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama Zakona o obligacionim odnosima

Veza: Vaš akt br. 01-040/26-7009/4 od 09.07.2026. godine

Poštovani gospodine Božoviću,

Povodom *Predloga zakona o izmjenama Zakona o obligacionim odnosima*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Uvidom u dostavljeni tekst navedeno je, da Predlog zakona o izmjenama Zakona o obligacionim odnosima ima za cilj da omogući ispunjavanje obaveza iz procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, jačanje pravne sigurnosti, zaštita potrošača i privrednih subjekata u slučajevima štete prouzrokovane neispravnim proizvodima, uvođenje objektivne odgovornosti proizvođača za štetu od neispravnog proizvoda, kao i povećanje pravne sigurnosti u prometu roba i stvaranje uslova za efikasnije ostvarivanje naknade za nastalu štetu.

U Izvještaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa u djelu procjene fiskalnog uticaja, navedeno je da za implementaciju predmetnog Predloga nijesu potrebna izdvajanja dodatnih finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore. Takođe, navedeno je da sprovođenjem Zakona ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze, kao i da nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijska obaveza.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija sa aspekta državnog budžet i implikacija na poslovni ambijent, nema primjedbi na Predlog zakona o izmjenama Zakona o obligacionim odnosima, uz napomenu da se eventualno potrebna sredstva za implementaciju istog usklade sa sredstvima koja su opredijeljena Ministarstvu pravde godišnjim zakonima o budžetu.

S poštovanjem,

MINISTAR
me Novica Vuković

ZAKON O IZMJENAMA ZAKONA O OBLIGACIONIM ODNOSIMA*

Član 1

U Zakonu o obligacionim odnosima („Službeni list CG“, br. 47/08, 22/17, 123/24 i 94/26) u DIJELU PRVOM, Glavi II, ODJELJKU 2, Odsjeku 5 naziv poglavlja III mijenja se i glasi: „III. ODGOVORNOST ZA NEISPRAVAN PROIZVOD“.

Član 2

Čl. 175 do 182 mijenjaju se i glase:

„Odgovornost za štetu

Član 175

Privredni subjekt koji stavi u promet neki proizvod odgovara za štetu prouzrokovanu neispravnošću tog proizvoda bez obzira na krivicu.

Područje primjene

Član 176

(1) Odredbe ovog zakona o odgovornosti za neispravan proizvod neće se primjenjivati na štete prouzrokovane nuklearnom nesrećom za koje je odgovornost uređena međunarodnim konvencijama koje je ratifikovala Crna Gora.

(2) Odredbe o odgovornosti za neispravan proizvod ne isključuju primjenu odredaba o odgovornosti za štetu prouzrokovanu opasnom stvari ili opasnom djelatnošću, odredaba o odgovornosti za materijalne nedostatke, odredbe o djelimičnom ispunjenju obaveze, odredbe o ugovornoj odgovornosti, opšta pravila o vanugovornoj odgovornosti za štetu, kao i odredbe o odgovornosti za štetu propisane posebnim režimima odgovornosti koji su postojali u domaćem zakonodavstvu do 30. jula 1985. godine.

(3) Odredbe o odgovornosti za neispravan proizvod neće uticati na primjenu propisa o zaštiti ličnih podataka.

(4) Odredbe o odgovornosti za neispravan proizvod ne primjenjuju se na štetu prouzrokovanu besplatnim softverom otvorenog koda koji se razvija ili isporučuje izvan okvira poslovne djelatnosti.

Značenje izraza

Član 177

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom poglavlju imaju sljedeće značenje:

1) **proizvod** je pokretna stvar, čak iako je ugrađena u drugu pokretnu ili nepokretnu stvar ili je sa njima povezana, uključujući električnu energiju, datoteku za digitalnu proizvodnju, sirovine i softvere;

2) **datoteka za digitalnu proizvodnju** je digitalna verzija pokretne stvari ili digitalni predložak za pokretnu stvar koji sadrži funkcionalne informacije potrebne za proizvodnju materijalnog predmeta putem automatiziranog upravljanja mašinama ili alatima;

3) **povezana usluga** je digitalna usluga koja je integrisana u proizvod ili međusobno povezana sa proizvodom tako da bi njena odsutnost onemogućila obavljanje jedne ili više funkcija proizvoda;

4) **sastavni dio** je svaki materijalni ili nematerijalni predmet, sirovina ili povezana usluga, koji je integrisana u proizvod ili međusobno povezan sa proizvodom;

5) **kontrola proizvođača** podrazumijeva da proizvođač proizvoda vrši ili, kada je riječ o radnjama treće osobe, odobrava ili pristaje na integrisanje, međusobno povezivanje ili isporučivanje sastavnog dijela, uključujući ažuriranja ili nadogradnje softvera ili izmjenu proizvoda, uključujući znatnu izmjenu, odnosno da proizvođač proizvoda može sam isporučiti ažuriranja ili nadogradnje softvera ili da to čini putem treće osobe;

6) **podaci** označavaju podatke na način kako su definisani u članu 2 tački 1 Regulative (EU) broj 2022/868 Evropskog parlamenta i Savjeta;

7) **učiniti dostupnim na tržištu** znači svaku besplatnu ili naplativu isporuku proizvoda za distribuciju, potrošnju ili upotrebu na tržištu Evropske unije u okviru poslovne djelatnosti;

8) **stavljanje na tržište** znači prvi put učiniti proizvod dostupnim na tržištu Evropske unije;

9) **stavljanje u upotrebu** znači prva naplaćena ili besplatna upotreba proizvoda u Crnoj Gori i Europskoj uniji u okviru poslovne djelatnosti u okolnostima u kojima taj proizvod nije bio stavljen na tržište prije prve upotrebe;

10) **proizvođač** je svako fizičko ili pravno lice koje razvija ili proizvodi ili izrađuje proizvod, za koga se proizvod dizajnira ili proizvodi, koje se, stavljanjem svojeg imena, žiga ili drugih različitih obilježja na proizvod, predstavlja kao njegov proizvođač ili koja razvija, proizvodi ili izrađuje proizvod za sopstvenu upotrebu;

11) **ovlašćeni predstavnik** je fizička ili pravna osoba s poslovnim sjedištem u Evropskoj uniji koju je proizvođač pisanim putem ovlastio da u njegovo ime obavlja određene zadatke;

12) **uvoznik** je svaka fizička ili pravna osoba koja na tržište Crne Gore i Evropske unije stavlja proizvod iz treće zemlje;

13) **pružalac usluga izvršenja narudžbi** je svako fizičko ili pravno lice koje u okviru poslovne djelatnosti nudi najmanje dvije od sljedećih usluga: skladištenje, pakovanje, adresiranje i slanje proizvoda kojeg nema u svom vlasništvu, što ne uključuje poštanske usluge na način kako su definisane u članu 3 stav 1 tački 19 Zakona o poštanskim uslugama, usluge dostave paketa, kako su definirane u članu 2 tački 2 Regulative (EU) broj 2018/644, te sve druge poštanske usluge ili usluge teretnog prevoza;

14) **distributer** je svako fizičko ili pravno lice u lancu snabdijevanja koje proizvod čini dostupnim na tržištu, osim proizvođača ili uvoznika tog proizvoda;

15) **privredni subjekt** znači proizvođač proizvoda ili sastavnog dijela, pružalac povezane usluge, ovlašćeni predstavnik, uvoznik, pružalac usluge izvršenja narudžbi ili distributer;

16) **internetska platforma** znači internetska platforma na način kako je definisana u članu 3 tački (i) Regulative (EU) broj 2022/2065;

17) **poslovna tajna** znači poslovna tajna na način kako je definisana u članu 2 tačka 1 Direktive (EU) broj 2016/943;

18) **znatna izmjena** je izmjena proizvoda nakon što je stavljen na tržište ili u upotrebu koja se smatra znatnom na osnovu relevantnog domaćeg zakonodavstva ili pravila Evropske unije o sigurnosti proizvoda, kao i ona kojom se, u nedostatku takvih pravila, mijenjaju izvorna svojstva, svrha ili vrsta proizvoda, a da ta izmjena nije predviđena početnom procjenom rizika koju je sproveo proizvođač, te kojom se mijenja priroda opasnosti, stvara nova opasnost ili povećava nivo opasnosti.

Neispravan proizvod

Član 178

(1) Proizvod je neispravan ako ne pruža sigurnost koja se od takvog proizvoda opravdano očekuje ili koja se zahtijeva posebnim propisima ili pravom Evropske unije.

(2) Pri procjeni neispravnosti proizvoda uzimaju se u obzir sve okolnosti konkretnog slučaja, uključujući:

- predstavljanje i karakteristike proizvoda, njegovo označavanje, dizajn, tehničke karakteristike, sastav i pakovanje, kao i uputstvo za njegovo sastavljanje, instalaciju, upotrebu i održavanje;

- razumno predvidivu upotrebu proizvoda;

- učinak koji na proizvod može imati sposobnost da nastavi učiti ili dobijati nove karakteristike nakon njegovog stavljanja na tržište i stavljanja u upotrebu;

- razumno predvidiv učinak na proizvod drugih proizvoda za koje se može očekivati da će se upotrebljavati zajedno s njim ili među ostalima putem međusobnog povezivanja;

- trenutak u kojem je proizvod stavljen na tržište ili stavljen u upotrebu ili ako proizvođač i nakon toga zadržava kontrolu nad proizvodom, trenutak u kojem proizvod prestaje biti pod

kontrolom proizvođača, relevantne zahtjeve u pogledu sigurnosti proizvoda, uključujući zahtjeve u području kibernetičke sigurnosti relevantne za sigurnost;

- činjenicu opoziva proizvoda ili bilo koje druge relevantne intervencije nadležnog tijela ili privrednog subjekta iz člana 180 ovog zakona koja se odnosi na sigurnost proizvoda;
- specifične potrebe grupe korisnika za čiju je upotrebu proizvod namijenjen;
- da proizvod čija je svrha da spriječi nastanak štete ne ispunjava svoju svrhu.

(3) Proizvod nije neispravan samo zbog toga što je bolji proizvod, uključujući ažuriranja ili nadogradnje proizvoda, prethodno ili naknadno stavljen na tržište ili u upotrebu.

Pravo na naknadu štete

Član 179

- (1) Svako ima pravo na naknadu štete prouzrokovanu neispravnim proizvodom.
- (2) Zahtjev za naknadu štete može podnijeti i nasljednik oštećenog ili lice na koga je prešlo njegovo pravo na osnovu domaćeg ili propisa Evropske unije ili pravnog posla.
- (3) Zahtjev za naknadu štete može podnijeti i zakonski zastupnik jednog ili više oštećenih na osnovu domaćeg ili propisa Evropske unije.

Odgovornost

Član 180

(1) Za štetu prouzrokovanu neispravnošću proizvoda, uključujući i štetu koja je prouzrokovana neispravnošću sastavnog dijela koji je ugrađen u proizvod ili je sa njim međusobno povezan pod njegovom kontrolom, odgovara njegov proizvođač.

(2) Ako je neispravnost proizvoda prouzrokovana neispravnošću sastavnog dijela ugrađenog u proizvod ili sa njim međusobno povezanog pod kontrolom proizvođača, za štetu prouzrokovanu neispravnošću proizvoda, pored proizvođača iz stava 1 ovog člana odgovara i proizvođač neispravnog sastavnog dijela.

(3) Ako proizvođač neispravnog proizvoda ili proizvođač sastavnog dijela nemaju poslovno sjedište u Evropskoj uniji za štetu od neispravnog proizvoda, pored proizvođača iz st. 1 i 2 ovog člana, odgovaraju uvoznik neispravnog proizvoda ili sastavnog dijela i ovlašćeni predstavnik proizvođača, odnosno pružalac usluga izvršenja narudžbi, ako nema uvoznika s poslovnim sjedištem u Evropskoj uniji, niti ovlašćenog predstavnika.

(4) Za štetu prouzrokovanu neispravnošću proizvoda odgovara i svako fizičko ili pravno lice koje znatno izmijeni proizvod izvan kontrole proizvođača i potom ga učini dostupnim na tržištu ili ga stavi u upotrebu.

(5) Ako ni jedan od privrednih subjekata navedenih u st. 1 do 3 ovog člana nije odgovoran za štetu, za štetu prouzrokovanu neispravnošću proizvoda odgovara distributer neispravnog proizvoda ako oštećeni zatraži od njega da identifikuje nekog od privrednih subjekata iz st. 1 do 3 ovog člana s poslovnim sjedištem u Evropskoj uniji ili distributera koji je njemu isporučio proizvod, a distributer to ne učini u roku od mjesec dana od dana prijema zahtjeva oštećenog.

(6) Ako su ispunjeni uslovi propisani u članu 6 stavu 3 Regulative (EU) broj 2022/2065, pravila iz stava 5 ovog člana primjenjuje se i na svakog pružaoca internetske platforme koji se ne smatra privrednim subjektom u smislu ovog člana, a koji potrošačima omogućava sklapanje ugovora na daljinu sa trgovcima.

Solidarna odgovornost

Član 181

Ako više privrednih subjekata odgovara za štetu prouzrokovanu neispravnim proizvodom, njihova je odgovornost solidarna.

Šteta

Član 182

- (1) Pravo na naknadu štete odnosi se na štetu prouzrokovanu:
- 1) smrću ili tjelesnom povredom, uključujući medicinski priznato narušavanje psihičkog zdravlja;
 - 2) oštećenjem ili uništenjem stvari, osim:

- samog neispravnog proizvoda;
 - proizvoda oštećenog usljed neispravnog sastavnog dijela koji je ugrađen u proizvod ili međusobno povezan sa proizvodom od strane proizvođača ili pod njegovom kontrolom;
 - stvari koja se koristi isključivo u profesionalne svrhe;
- 3) uništenjem ili oštećenjem podataka koji se ne koriste isključivo u profesionalne svrhe.
- (2) Naknada štete iz stava 1 ovog člana obuhvata:
- 1) cjelokupnu materijalnu štetu koja je nastala kao posljedica štete iz stava 1 ovog člana;
 - 2) nematerijalnu štetu, uključujući fizičke i duševne bolove, strah i povredu psihičkog integriteta, ako je njena naknada propisana ovim zakonom.
- (3) Odredbe ovog člana ne utiču na pravo oštećenog lica da ostvaruje naknadu štete po drugim osnovima odgovornosti, u skladu sa zakonom."

Član 3

Poslije člana 182 dodaje se sedam novih članova koji glase:

„Teret dokazivanja

Član 182a

(1) Oštećeni je dužan da dokaže neispravnost proizvoda, pretrpljenu štetu i uzročnu vezu između neispravnosti proizvoda i štete.

(2) Pretpostavlja se da je proizvod neispravan ako:

1) privredni subjekt nije otkrio relevantne dokaze u skladu sa članom 182b ovog zakona;

2) ako je oštećeni dokazao da proizvod nije u skladu s obaveznim zahtjevima za sigurnost proizvoda propisanim domaćim zakonima ili pravom Europske unije čija je svrha zaštita od rizika nastanka štete koju je pretrpio oštećeni; ili

3) ako je oštećeni dokazao da je šteta prouzrokovana očiglednim kvarom proizvoda pri razumno predvidljivoj upotrebi ili u uobičajenim okolnostima.

(3) Uzročna veza se pretpostavlja ako je utvrđeno da je proizvod neispravan i da je prouzrokovana šteta uobičajena posljedica te neispravnosti.

(4) Neispravnost proizvoda ili uzročna veza, odnosno oboje, pretpostavljaju se, uprkos činjenici da je tuženi otkrio dokaze u skladu s članom 182b ovoga zakona, ako uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti slučaja, oštećeni ima pretjerane teškoće u dokazivanju neispravnosti proizvoda ili uzročne veze, odnosno oboje, naročito zbog tehničke ili naučne složenosti, a učinio je vjerovatnim da je proizvod neispravan i da postoji uzročna veza, odnosno oboje.

(5) U slučajevima iz st. 2 do 4 ovog člana tuženi može dokazivati suprotno.

Otkrivanje dokaza

Član 182b

(1) Na zahtjev lica koje je podnijelo tužbu za naknadu štete prouzrokovanu neispravnim proizvodom i koje je iznijelo činjenice i dokaze kojima čini vjerovatnim osnovanost zahtjeva za naknadu štete, sud će, u skladu sa st. 4 do 6 ovoga člana, naložiti tuženom da otkrije relevantne dokaze sa kojima raspolaže.

(2) Na zahtjev tuženog koji je iznio činjenice i dokaze dovoljne za dokazivanje da su mu određeni dokazi potrebni za osporavanje tužbe za naknadu štete, sud će, u skladu sa st. 4 do 6 ovog člana, naložiti tužiocu da dostavi relevantne dokaze sa kojima raspolaže.

(3) Otkrivanje dokaza u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, odnosno dostavljanje dokaza u skladu sa zakonom kojim se uređuje parnični postupak, ograničava se na ono što je nužno i proporcionalno.

(4) Prilikom utvrđivanja je li otkrivanje dokaza koje je zatražila jedna strana nužno i proporcionalno, sud će uzeti u obzir legitimne interese svih strana, uključujući trećih lica, posebno u vezi sa zaštitom povjerljivih informacija i poslovne tajne.

(5) Ako dokazi čije se otkrivanje zahtijeva od tuženog sadrže podatke koji mogu biti poslovna tajna, sud može, na osnovu obrazloženog zahtjeva stranke ili po službenoj dužnosti, isključiti javnost s glavne rasprave ili jednog njenog dijela, kao i preduzeti druge mjere koje

smatra potrebnim kako bi se očuvala povjerljivost informacija kada se one koriste ili se na njih upućuje tokom sudskog postupka ili nakon njega.

(6) Sud može, na osnovu obrazloženog zahtjeva jedne od stranaka ili ako to smatra prikladnim po službenoj dužnosti, naložiti da se dokazi koji se trebaju otkriti iznesu u lako dostupnom i razumljivom obliku, u slučaju kada smatra da je takvo iznošenje srazmjerno troškovima i teretu strane od koje se to zahtijeva.

Oslobođenje od odgovornosti

Član 182c

(1) Privredni subjekt iz člana 180 ovoga zakona oslobađa se odgovornosti ako dokaže:
1) da proizvod nije stavio na tržište ili u upotrebu, ako je riječ o proizvođaču ili uvozniku, odnosno da proizvod nije učinio dostupnim na tržištu, ako je riječ o distributeru;

2) da je vjerovatno da neispravnost koja je prouzrokovala štetu nije postojala u trenutku kada je proizvod stavljen na tržište, odnosno upotrebu ili, ako je riječ o distributeru, učinjen dostupnim na tržištu, odnosno da je neispravnost nastala nakon tog trenutka;

3) da je do neispravnosti koja je prouzrokovala štetu došlo zbog usklađenosti proizvoda s pravnim zahtjevima;

4) da objektivno stanje naučnog i tehničkog znanja u trenutku kada je proizvod stavljen na tržište ili u upotrebu ili tokom razdoblja u kojem je proizvod bio pod kontrolom proizvođača nije omogućilo da se neispravnost otkrije.

(2) Proizvođač neispravnog sastavnog dijela iz člana 180 stav 2 ovoga zakona oslobađa se odgovornosti ako dokaže da se neispravnost proizvoda u koji je taj sastavni dio ugrađen može pripisati konstrukciji tog proizvoda ili uputstvima koje je proizvođač tog proizvoda dao proizvođaču tog sastavnog dijela.

(3) Lice iz člana 180 stava 4 ovog zakona oslobađa se odgovornosti ako dokaže da je neispravnost koja je prouzrokovala štetu povezana s dijelom proizvoda na koji izmjena ne utiče.

(4) Privredni subjekt se neće se osloboditi odgovornosti pozivanjem na neki od u ovom članu navedeni razlog ako je, pod njegovom kontrolom, neispravnost prouzrokovana povezanom uslugom, softverom, uključujući i njegovim ažuriranjem ili nadogradnjom, izostankom ažuriranja ili nadogradnje softvera koji su potrebni za održavanje sigurnosti ili znatnom izmjenom proizvoda.

(5) Privredni subjekt iz člana 180 ovog zakona se djelimično oslobađa odgovornosti ako je nastanku štete djelimično doprinio oštećeni ili osoba za koju on odgovara.

(6) Ako je nastanku štete djelimično doprinijela treća osoba, ona odgovara solidarno s privrednim subjektom.

Zabrana ugovornog isključenja ili ograničenja odgovornosti

Član 182d

Odgovornost privrednog subjekta prema oštećenom licu se ne može zakonom ili ugovorom unaprijed isključiti ili ograničiti.

Pravo regresa

Član 182e

(1) Ako je za štetu odgovorno više privrednih subjekata, privredni subjekt koji je oštećenom naknadio štetu ima pravo regresa od drugih odgovornih subjekata u skladu sa odredbama ovog zakona o regresu solidarnih dužnika.

(2) Proizvođač koji u proizvod ugradi softver kao sastavni dio nema pravo regresa protiv proizvođača neispravnog softverskog sastavnog dijela koji je prouzrokovao štetu ako se ugovorom sklopljenim s proizvođačem neispravnog softverskog sastavnog dijela odrekao toga prava, a proizvođač neispravnog softverskog sastavnog dijela je mikro ili malo privredno društvo.

(3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, smatra se da je proizvođač neispravnog proizvoda mikro ili malo privredno društvo ako, zajedno sa svim svojim partnerskim privrednim društvima

kako su definisana u članu 3 stavu 2 Priloga Preporuci Komisije broj 2003/361/EZ i povezanim privrednim društvima kako su definisana u članu 3 stavu 3 Priloga Preporuci Komisije broj 2003/361/EZ, predstavljaju mikro privredno društvo na način kako proizilazi iz člana 2 stav 3 Priloga Preporuci Komisije broj 2003/361/EZ ili malo privredno društvo na način kako proizilazi iz člana 2 stav 2 Priloga Preporuci Komisije broj 2003/361/EZ.

Rokovi za ostvarivanje prava

Član 182f

(1) Potraživanje naknade štete prouzrokovane neispravnim proizvodom u skladu sa ovim zakonom zastarijeva u roku od tri godine od dana kada je oštećeni saznao ili morao saznati za štetu, neispravnost i identitet privrednog subjekta koji u skladu sa ovim zakonom odgovara za štetu.

(2) Pravo na naknadu štete prouzrokovane neispravnim proizvodom gasi se u roku od deset godina od dana kada je neispravan proizvod stavljen na tržište ili u upotrebu, odnosno od dana kada je znatno izmijenjeni proizvod učinjen dostupnim na tržištu ili stavljen u upotrebu nakon njegove znatne izmjene, osim ako je u tom roku protiv odgovornog privrednog subjekta pokrenut postupak pred sudom ili drugim nadležnim organom radi utvrđivanja ili ostvarivanja zahtjeva za naknadu štete.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana ako oštećeni nije mogao pokrenuti postupak u roku od 10 godina zbog latentne prirode tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja, oštećeno lice nakon isteka roka od 25 godina ne može ostvariti pravo na naknadu štete, osim ako je to lice u međuvremenu pokrenulo postupak protiv privrednog subjekta koji može biti odgovoran u skladu sa članom 180 ovog zakona.

(4) Na zastoju ili prekid roka zastarijevanja shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje uređuju zastoju i prekid roka zastarijevanja.

Javnost sudskih odluka

Član 182g

Pravosnažne odluke suda donijete u postupku za naknadu štete izazvanu neispravnim proizvodom javno se objavljuju i dostupne su na internet stranici suda.“

Član 4

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 175 do 182 Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list CG“, br. 47/08, 4/11, 22/17, 123/24 i 94/26).

Član 5

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od 9. decembra 2026. godine.

*U ovaj zakon prenesena je Direktiva (EU) Evropskog parlamenta i Savjeta broj 2024/2853/EEZ od 24. oktobra 2024. godine o odgovornosti za neispravne proizvode i stavljanju van snage Direktive Savjeta broj 85/374/EEZ.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama Zakona o obligacionim odnosima sadržan je u članu 16 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuje način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje, nadležnost i postupak pred organima javne vlasti, ako je to neophodno za njihovo funkcionisanje, kao i druga pitanja od interesa za državu.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Izmjene Zakona o obligacionim odnosima neophodno je izvršiti radi njegovog usklađivanja sa Direktivom (EU) Evropskog parlamenta i Savjeta broj 2024/2853/EEZ od 24. oktobra 2024. godine o odgovornosti za neispravne proizvode i stavljanju van snage Direktive Savjeta broj 85/374/EEZ.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ovaj zakon je usklađen sa Direktiva (EU) Evropskog parlamenta i Savjeta broj 2024/2853/EEZ od 24. oktobra 2024. godine o odgovornosti za neispravne proizvode i stavljanju van snage Direktive Savjeta broj 85/374/EEZ.

IV. OBRAZLOŽENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Odredbama člana 2 ovog zakona izvršeno je usklađivanje sa Direktivom (EU) Evropskog parlamenta i Savjeta broj 2024/2853/EEZ od 24. oktobra 2024. godine o odgovornosti za neispravne proizvode i stavljanju van snage Direktive Savjeta broj 85/374/EEZ. Ovim članom se, u skladu sa zahtjevima Direktive, uređuje odgovornost za štetu prouzrokovanu neispravnim proizvodom, u skladu sa pravilima prava Evropske unije i savremenim tehnološkim razvojem digitalnih proizvoda i usluga. Propisuje se objektivna odgovornost privrednih subjekata za štetu nastalu usljed neispravnosti proizvoda, bez obzira na krivicu, kao i uslovi za ostvarivanje prava na naknadu štete.

Članom 175 uređuje se osnov odgovornosti za štetu od neispravnog proizvoda, dok se članom 176 propisuje područje primjene ovih odredbi, uključujući odnos prema drugim osnovima odgovornosti i izuzeci od primjene zakona. Članom 177 definišu se osnovni pojmovi značajni za primjenu ovih odredbi, kao što su proizvod, softver, datoteka za digitalnu proizvodnju, povezana usluga, proizvođač, distributer, uvoznik, pružalac usluga izvršenja narudžbi i drugi privredni subjekti.

Članom 178 uređuje se pojam neispravnosti proizvoda i kriterijumi za procjenu sigurnosti proizvoda, uz uzimanje u obzir svih okolnosti konkretnog slučaja, uključujući digitalne funkcionalnosti, ažuriranja softvera, povezanost proizvoda i zahtjeve kibernetičke sigurnosti. Članom 179 propisuje se pravo na naknadu štete i krug lica ovlašćenih za podnošenje zahtjeva za naknadu štete.

Članom 180 određuju se privredni subjekti odgovorni za štetu prouzrokovanu neispravnim proizvodom, uključujući proizvođača proizvoda ili sastavnog dijela, uvoznika, ovlašćenog predstavnika, distributera i drugih lica koja učestvuju u stavljanju proizvoda na tržište ili koja ga znatno izmijene nakon stavljanja na tržište. Posebno se uređuje solidarna odgovornost više odgovornih subjekata.

Članom 182 uređuju se vrste štete za koje oštećeni može ostvariti pravo na naknadu, uključujući smrt, tjelesne i psihičke povrede, oštećenje ili uništenje stvari i podataka, kao i

pravo na naknadu materijalne i nematerijalne štete. Članovima 182a i 182b uređuju se pravila o teretu dokazivanja i otkrivanju dokaza, uključujući pretpostavke neispravnosti proizvoda i uzročne veze, kao i obavezu stranaka da dostave relevantne dokaze kojima raspolažu.

Članom 182c propisuju se razlozi za oslobođenje od odgovornosti, uključujući slučajeve kada proizvod nije stavljen na tržište, kada neispravnost nije postojala u trenutku stavljanja proizvoda na tržište ili kada tadašnji nivo naučnih i tehničkih saznanja nije omogućavao otkrivanje neispravnosti. Takođe se uređuju slučajevi djelimičnog oslobođenja od odgovornosti i solidarna odgovornost trećih lica koja su doprinijela nastanku štete.

Članom 182d propisuje se zabrana unaprijed ugovorenog isključenja ili ograničenja odgovornosti proizvođača, dok se članom 182e uređuje pravo regresa između odgovornih privrednih subjekata. Članom 182f uređuju se rokovi zastarjelosti i rokovi gašenja prava na naknadu štete, uključujući posebna pravila za slučajeve odloženog ispoljavanja tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja. Članom 182g propisuje se javna objava pravosnažnih sudskih odluka donesenih u postupcima za naknadu štete prouzrokovane neispravnim proizvodom.

Predloženim odredbama obezbjeđuje se visok nivo zaštite potrošača i drugih oštećenih lica, pravna sigurnost učesnika na tržištu, kao i usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti odgovornosti za neispravne proizvode.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbjeđivati finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list RCG“ br. 51/06, 66/06 i "Službenom list CG", br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 32/14, 42/15, 52/17, 17/18 47/19, 112/20, 129/20, 65/21, 48/24 i 80/24), predlažemo da se ovaj zakon donese po hitnom postupku s obzirom na to da je njegovo donošenje neophodno u cilju zatvaranja Pregovaračkog poglavlja 1 - Sloboda kretanja robe.

Iz razloga hitnosti, u pripremi ovog Predloga zakona nije sproveden postupak javne rasprave, a u skladu sa članom 52 stav 2 alineja 2 Zakona o državnoj upravi ("Službeni list CG", br. 78/18, 70/21 i 52/22).

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo pravde

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o izmjenama Zakona o obligacionim odnosima

1. Definisanje problema

Koje probleme treba da riješi predloženi akt?

Koji su uzroci problema?

Koje su posljedice problema?

Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?

Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Predloženim zakonom nastoji se otkloniti neusklađenost Zakona o obligacionim odnosima sa pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti građanskopravne odgovornosti za štetu prouzrokovanu neispravnim proizvodima. Izmjene su usmjerene na usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa Direktivom (EU) 2024/2853 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. oktobra 2024. godine o odgovornosti za neispravne proizvode i stavljanju van snage Direktive Savjeta 85/374/EEZ, kao i na stvaranje uslova za njenu djelotvornu primjenu u pravnom sistemu Crne Gore.

Osnovni uzrok problema ogleda se u činjenici da važeći Zakon o obligacionim odnosima ne sadrži sva pravila, institute i standarde predviđene novom Direktivom (EU) 2024/2853. Zakon je zasnovan na ranijim rješenjima i ne prati u potpunosti razvoj evropskog zakonodavstva u oblasti odgovornosti za neispravne proizvode, posebno u pogledu obima odgovornosti proizvođača, prava oštećenih lica i uslova za ostvarivanje naknade štete.

Postojeća normativna rješenja mogu dovesti do različitih tumačenja i neujednačene primjene propisa u praksi. Takođe, ne obezbjeđuju u dovoljnoj mjeri pravnu sigurnost u pogledu ostvarivanja prava na naknadu štete nastale usljed neispravnih proizvoda. Pored toga, neusklađenost sa pravnom tekovinom Evropske unije može negativno uticati na ispunjavanje obaveza koje Crna Gora ima u okviru procesa pristupanja Evropskoj uniji.

Posljedice postojećeg stanja prvenstveno osjećaju građani i potrošači, čija prava na naknadu štete nijesu uređena u skladu sa najnovijim evropskim standardima. Istovremeno, privredni subjekti posluju u regulatornom okviru koji nije u potpunosti usklađen sa pravilima Evropske unije, što može otežati njihovo poslovanje na jedinstvenom evropskom tržištu. Država je takođe pogođena, jer neusklađenost propisa može usporiti ispunjavanje obaveza iz pregovaračkog procesa sa Evropskom unijom.

U slučaju zadržavanja postojećeg stanja, Zakon o obligacionim odnosima ostao bi neusaglašen sa Direktivom (EU) 2024/2853, čime bi se nastavila pravna praznina u pojedinim segmentima odgovornosti za neispravne proizvode. To bi moglo dovesti do daljih poteškoća u primjeni zakona, smanjenog nivoa pravne sigurnosti za građane i privredu, kao i do otežanog ispunjavanja obaveza koje proizlaze iz procesa pristupanja Evropskoj uniji.

2. Ciljevi

Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?

Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predloženim izmjenama Zakona o obligacionim odnosima vrši se usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa Direktivom (EU) 2024/2853 o odgovornosti za neispravne proizvode, radi ispunjavanja obaveza iz procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Istovremeno, unapređuje se pravna sigurnost, jača zaštita potrošača i drugih oštećenih lica, preciznije uređuje odgovornost proizvođača za štetu prouzrokovanu neispravnim proizvodima i stvaraju uslovi za efikasnije ostvarivanje prava na naknadu štete.

Predložena rješenja usklađena su sa strateškim opredjeljenjima Crne Gore u oblasti evropskih integracija i aktivnostima usmjerenim na usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije.

3. Opcije

Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).

Obrazložiti preferiranu opciju?

U cilju usklađivanja Zakona o obligacionim odnosima sa Direktivom (EU) 2024/2853 razmatrane su sljedeće opcije: „status quo“ opcija, neregulatorna opcija i regulatorna opcija.

„Status quo“ opcija podrazumijeva zadržavanje postojećeg pravnog okvira bez izmjena. Ova opcija nije prihvatljiva jer bi dovela do nastavka neusklađenosti sa pravnom tekovinom Evropske unije, neujednačene primjene propisa u praksi i nedovoljnog nivoa pravne zaštite potrošača i drugih oštećenih lica, kao i privrednih subjekata. Takođe, ne bi doprinijela ispunjavanju obaveza Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji.

Neregulatorna opcija podrazumijevala bi unapređenje primjene postojećeg sistema kroz soft mjere, kao što su edukacija, smjernice i jačanje institucionalnih kapaciteta. Međutim, ocijenjeno je da ova opcija nije dovoljna za postizanje potpunog usklađivanja sa Direktivom (EU) 2024/2853, budući da se tražene izmjene odnose na normativno uređenje ključnih instituta odgovornosti za neispravne proizvode.

Regulatorna opcija, koja podrazumijeva izmjene i dopune Zakona o obligacionim odnosima, predstavlja jedino adekvatno rješenje za potpuno usklađivanje sa navedenom Direktivom. Ovom opcijom se precizno uređuju pitanja odgovornosti proizvođača, pojma proizvoda i neispravnog proizvoda, uslova za oslobađanje od odgovornosti, tereta dokazivanja i rokova za ostvarivanje prava na naknadu štete, čime se obezbjeđuje viši nivo pravne sigurnosti, zaštite potrošača i ujednačene primjene prava.

4. Analiza uticaja

Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.

Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).

Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.

Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.

Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Predložene izmjene Zakona o obligacionim odnosima, kojima se vrši usklađivanje sa Direktivom (EU) 2024/2853 o odgovornosti za neispravne proizvode, imaće uticaj na proizvođače, uvoznike, potrošače, sudove i druge učesnike na tržištu.

Direktni pozitivni uticaji ogledaju se u jačanju zaštite potrošača kroz jasnije i efikasnije ostvarivanje prava na naknadu štete, kao i u unapređenju pravne sigurnosti i povjerenja u proizvode na tržištu. Indirektno, očekuje se unapređenje standarda bezbjednosti i kvaliteta proizvoda, kao i jačanje povjerenja potrošača u domaće i uvozne proizvode.

Na privredu, uključujući mala i srednja preduzeća, izmjene će imati pozitivan direktan uticaj kroz stvaranje predvidivog i usklađenog pravnog okvira koji uređuje odgovornost za neispravne proizvode. Time se doprinosi jačanju tržišne discipline, fer konkurencije i podsticanju kvaliteta u proizvodnji i prometu roba. Negativni uticaji nijesu prepoznati.

Primjena zakona neće izazvati dodatne finansijske troškove za građane i privredu.

S obzirom da se ne očekuju dodatni troškovi, dok su pozitivni efekti izraženi kroz viši nivo zaštite potrošača, pravnu sigurnost i usklađivanje sa pravnom tekovinom Evropske unije, pozitivne posljedice u potpunosti opravdavaju donošenje propisa.

Predloženi propis ne utiče direktno na osnivanje novih privrednih subjekata, ali doprinosi jačanju tržišne konkurencije kroz uspostavljanje jasnih i predvidivih pravila odgovornosti za neispravne proizvode, čime se podstiče kvalitet i odgovorno poslovanje.

Predložene izmjene ne uvode nova administrativna opterećenja niti biznis barijere. Obaveze privrednih subjekata uglavnom se odnose na uredno vođenje dokumentacije, postupanje po zahtjevima za naknadu štete i eventualno unapređenje internih kontrola kvaliteta, što je u skladu sa postojećom poslovnom praksom.

Ukupno posmatrano, propis doprinosi smanjenju pravne nesigurnosti i unapređenju regulatornog okvira, bez stvaranja dodatnih administrativnih prepreka.

5. Procjena fiskalnog uticaja

Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?

Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.

Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.

Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju ovog zakona nije potrebno obezbjeđivanje dodatnih finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore, niti jednokratno niti u okviru dužeg vremenskog perioda.
Primjenom zakona ne nastaju međunarodne finansijske obaveze.
Za sprovođenje ovog zakona nijesu neophodna sredstva u budžetu Crne Gore za tekuću fiskalnu godinu, niti su planirana za narednu fiskalnu godinu.
Donošenjem zakona nije predviđeno usvajanje podzakonskih akata iz kojih bi proizašle finansijske obaveze.
Primjenom ovog zakona ne ostvaruju se ni prihodi ni rashodi u budžetu Crne Gore.
S obzirom na prirodu propisa, metodologija obračuna finansijskih izdataka i prihoda nije primjenjiva, jer finansijski efekti nijesu identifikovani. Nije bilo problema u preciznom obračunu finansijskih efekata.
U postupku pripreme propisa nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija.
Nije bilo primjedbi Ministarstva finansija, te shodno tome nijesu bile potrebne izmjene ili dopune u tom dijelu.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiska podrška i ako da, kako.

Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).

Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Nije bilo konsultovanja javnosti jer se Zakon donosi po hitnom postupku.

Za izradu zakona korišćena je ekspertiska podrška profesora Marka Baretića angažovanog u okviru PLAC projekta.

7. Monitoring i evaluacija

Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?

Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?

Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?

Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Nema potencijalnih prepreka za sprovođenja ovog zakona.

Glavni indikatori sa kojim će se mjeriti ispunjenje ciljeva ovog zakona su ostvareni rezultati nakon njegove primjene pristupanjem Crne Gore Evropskoj uniji.

Za monitoring i evaluaciju propisa nadležno je Ministarstvo pravde.

Podgorica, 9.7.2026. godine

MINISTAR

Bojan Božović